

Strasbūrā, 22.11.2016.
COM(2016) 733 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

Eiropas topošie līderi... jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu atbalsta iniciatīva

{SWD(2016) 373 final}

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

EIROPAS TOPOŠIE LĪDERI... JAUNUZŅĒMUMU UN AUGOŠO UZŅĒMUMU ATBALSTA INICIATĪVA

1. IEVADS

Intensīvi augoši uzņēmumi rada daudz vairāk darba vietu nekā citi¹. Liela daļa no šiem uzņēmumiem ir jaunuzņēmumi, kuri aug plašumā, kļūdami par lielākiem uzņēmumiem. Tie palielina ES novatorismu un konkurētspēju, stiprinot tautsaimniecību. Tādi "augoši uzņēmumi" var arī dot sociālu labumu, cita starpā piedāvājot elastīgākus un modernākus darba apstākļus.

Vienotā tirgus stratēģijā Komisija paziņoja, ka izlūkos iespējas vienoto tirgu padarīt piemērotāku jaunizveidotiem un augošiem uzņēmumiem. Galu galā jauno un augošo uzņēmumu "ekosistēmas" uzlabošana Eiropā tieši labvēlīgi iespaidos nodarbinātību un izaugsmi ES.

Jaunuzņēmumi, kas bieži ir tehniski labi apgādāti², visumā apvieno strauju izaugsmi, lielu paļaušanos uz inovāciju ražojumos, procesos un finansēšanā, ārkārtīgu vērību pret tehnoloģiju attīstību un novatorisku uzņēmējdarbības modeļu, bieži arī sadarbības platformu, plašu izmantošanu.

Vairākas dalībvalstis jau ir ieviesušas vai plāno iniciatīvas, kas radītu inovācijai un uzņēmējdarbībai labvēlīgu vidi. Rezultātā jaunu uzņēmumu izveidē nav lielas atšķirības starp ES un ASV³. Tas īpaši labi redzams tehnoloģiju nozarēs, kur ES uzņēmumi pamazām kļūst par pasaules līderiem noteiktās vidējo un augsto tehnoloģiju nozarēs (piemēram, inženiertehnisko iekārtu un automobiļu būvē).

Darba vietu radīšanu un izaugsmi veicina vairākas ES iniciatīvas — Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF)⁴ un tā paplašināšana un pastiprināšana, bet pamats tālākiem uzlabojumiem ir arī Vienotā tirgus stratēģija⁵, Digitālais vienotais tirgus⁶ un Kapitāla tirgu savienība⁷. Bez tam Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) spēcīgāka koncentrēšanās uz inovāciju un MVU atbalstīšanu nozīmē atbalstu ar riska kapitālu līdz 140 000 jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu⁸. ESIF jau ir noslēgti nolīgumi par atbalstu 377 000 MVU, ieskaitot jaunuzņēmumus.

Taču gaidītās uzplauksmes un izplešanās Eiropā un aiz tās robežām nav – pārāk maz Eiropas jaunuzņēmumu tiek pāri kritiskajai 2–3 gadu fāzei, un vēl mazāk pārtop par plašākiem uzņēmumiem⁹.

Iemeslu šādai situācijai ir daudz, taču ir aplēsts, ka nākamajos 20 gados varētu tikt radīts līdz 1 miljonom jaunu darba vietu un ES IKP pievienoti līdz 2 triljoniem eiro, ja augošo uzņēmumu īpatsvars atbilstu tam, kas ir ASV¹⁰. Tā kā uzņēmuma lielums un ražīgums ir pozitīvā atkarībā, tas uzlabotu Eiropas ražīguma pieaugumu^{11,12}. Bez tam, ja tiktu apzinātas iespējas atbalstīt jaunuzņēmumu paplašināšanos, no tā būtu labums tradicionālajiem uzņēmumiem, jo tiktu atbalstīta to darbība un izaugsme vienotajā tirgū.

¹ Pētījumā (*Henrekson and Johansson, 2010*) atklāts, ka 4 % uzņēmumu rada 70 % jaunu darba vietu. Sk. arī <http://www.kauffman.org/blogs/policy-dialogue/2015/august/deconstructing-job-creation-from-startups>

² Savienojamība, 5G un platjosla utt.

³ Atšķirības gan ir ES dalībvalstu starpā. *OECD (2015), Entrepreneurship at a glance.*

⁴ https://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_en

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0550&from=EN>

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1447773803386&uri=CELEX:52015DC0192>

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0468>

⁸ Sk. <https://cohesiondata.ec.europa.eu/themes/3>.

⁹ To uzņēmumu procents, kuri izaug par mazāk nekā 5 % vai neaug vispār, Eiropā ir vairāk nekā 45 %, salīdzinot ar 37 % ASV (*Bravo-Biosca, 2011, A look at business growth and contraction in Europe*).

¹⁰ Dāņu MVU sūtņa 2016. gada ziņojums *Scale-up Companies – is a new policy agenda needed?*

<http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=26381&no=1>

¹¹ Sk. Eurostata datus (2016. g. marts) *Statistics Explained: Entrepreneurship — Statistical indicators*: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Entrepreneurship_-_statistical_indicators#Small.2C_medium_and_large_enterprises.

¹² Ražīgums uzņēmumos ar vairāk nekā 1000 darbinieku ir daudz augstāks nekā citos. Dānijas uzņēmējdarbības pārvalde.

Ainu apstiprina Komisijas šogad rīkotā sabiedriskā apspriešana. Galvenie secinājumi¹³ ir šādi:

- jaunuzņēmumi, kas meklē iespējas paplašināties, joprojām sastopas ar **pārāk daudziem regulatīviem un administratīviem šķēršļiem**, sevišķi pārrobežu situācijās,
- gan jaunuzņēmumiem, gan augošajiem uzņēmumiem ir **pārāk maz iespēju** sameklēt potenciālos partnerus finanšu, uzņēmējdarbības un pašvaldību iestāžu vidū un stāties ar tiem attiecībās,
- viens no lielākajiem paplašināšanās šķēršļiem ir **finansējuma nepieejamība**.

Īsi sakot, jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu izaugsmes potenciālu var īpaši iegrozīt joprojām pārāk lielā daudzgabalainība vienotajā tirgū¹⁴. Liekas, ka regulatīvie un administratīvie šķēršļi visā ES tiem bieži atņem stimulu inovēt, pelnīt ar nemateriāliem aktīviem un izvērst darbību. Uzņēmumi mēdz aiziet no ES jurisdikcijas uz vietām ar lielāku izaugsmes potenciālu, un iznākumā ES var zaudēt darba vietas.

Eiropas publiskā sektora iestādēm, jaunuzņēmumiem un to darījumpartneriem jāīsteno kolektīvi, lai nepieļautu, ka jaunuzņēmumu centieni ir veltīgi. Ir vajadzīga partnerība ar valsti, reģionu un pašvaldību iestādēm, it īpaši ar pašiem jaunuzņēmumiem. Te vajadzīgs arī, lai iestādes veicinātu apstākļus, kuros jaunuzņēmumi var paplašināties. Jaunuzņēmumi no savas puses var radīt darba vietas, konkurēt tirgū un uzņemties sociālo atbildību. Nesenais Augošo uzņēmumu Eiropas manifests¹⁵ liecina, ka jaunuzņēmumi ir gatavi iesaistīties. Komisija apsveic šo iniciatīvu, kas nākusi no praktiskas darbības veicējiem, un tās ieteikumi ir devuši Komisijai vielu pārdomām par šiem jautājumiem.

Iniciatīva risina trīs jautājumus: **šķēršļi, partneru un iespēju trūkums, grūtības ar finansējumu**. Tās pamatā ir:

- **koordinēta pieeja** visās ES politikas jomās, esošo un izstrādājamo pasākumu izvēršana, ieskaitot nozaru pieeju, piemēram, kosmosa nozarē,
- ierobežotu un mērķētu **praktisku pasākumu** virkne un, pats galvenais —
- **partnerība**.

2. ŠĶĒRŠĻU NOVĀKŠANA

Daudziem novatoriskiem jauniem uzņēmumiem ir bail, ka, izauguši pārāk lieli, tie cietīs no apgrūtinātākiem noteikumiem, arī bez kādas pārrobežu izplešanās. Daudzas pašreizējās iniciatīvas ar mērķi pazemināt šķēršļus pārrobežu darbībām aptver ne tikai jaunuzņēmumus, bet tām var būt īpaši labvēlīga ietekme uz jaunuzņēmumiem – tās ir, piemēram, sadarbīgās ekonomikas izveides darbs¹⁶, iniciatīvas ar mērķi vēl vairāk uzlabot pakalpojumu sniegšanu vienotajā tirgū un e-pārvaldi vai IKT standartizācijas prioritātes¹⁷.

Vissvarīgākais: **normatīvo un administratīvo prasību un formalitāšu** apzināšana un izpilde var būt laiktietilpīga, bet **informācija** par valsts un ES normām bieži vien ir izklaidus un grūti uztverama. Visu nodokļu, uzņēmējdarbības tiesību, darba tiesību un citādu prasību izprašana ir liels pārbaudījums, it sevišķi jaunuzņēmumam ar ierobežotiem resursiem vai kompetenci šajā jomā. Apspriešanās atklājās, ka pat tad, kad jaunuzņēmumi visas attiecīgās prasības ir izpratuši un izpildījuši, viņiem tās liekas pārlielu smaga nasta. Turpat 40 % respondentu atzīst, ka paplašināšanās ir grūtāka, nekā cerēts.

Jaunuzņēmumiem, sevišķi digitālajiem, izrādās grūti nolīgt personālu citās ES valstīs (atšķiras nodokļu un nodarbinātības normas). Meitasuzņēmuma izveidošana bieži ir pārāk apgrūtināša un neatbilst vajadzībām (piemēram, nolīgt tikai vienu personu).

¹³ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8723

¹⁴ Ieskaitot digitālo vienoto tirgu.

¹⁵ *Scale Up Europe: A Manifesto for change and empowerment in the digital age*, 2016.

¹⁶ http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy/collaborative-economy_en

¹⁷ http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=8852

Tādēļ publiskās pārvaldes iestādēm visos līmeņos — vietējā, reģiona, valsts un Eiropas — ir kas jā dara, lai novāktu nevajadzīgos šķēršļus un apgrūtinājumus un palīdzētu uzņēmumiem pārvarēt neizbēgamos šķēršļus.

Vairākās no šīm jomām Komisija jau ir lēmusi rīkoties un izziņojusi turpmākus pasākumus¹⁸. 2017. gadā Komisija iecerējusi iesniegt iniciatīvu par vienoto digitālo vārteju, kas ļautu pilsoņiem un uzņēmumiem viegli piekļūt vienotā tirgus informācijai, e-procedūrām, palīdzībai, konsultācijām un problēmu risināšanas pakalpojumiem, kā arī dotu iespējas pārrobežu procedūras izpildīt tiešsaistē¹⁹.

Dalībvalstu ekspertu grupā valstu iestādes ar "Apvāršņa 2020" politikas atbalsta instrumentu pēta jaunuzņēmumu vispārējo regulējumu, tā dodot iespēju atsevišķām dalībvalstīm prasīt ieteikumus par tādu uzņēmumu darbības satvara uzlabošanu. Gādājot par to, lai Komisijas un dalībvalstu rīcībā būtu detalizēta informācija un liecības par jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem, Komisija ar pārkārtoto **Eiropas uzņēmumu puduru un rūpniecības pārmaiņu novērošanas centru**²⁰ pirmoreiz sistemātiski savāks ziņas par jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem, veiks sīku analīzi un sniegs atsauksmes un pierādījumus dalībvalstīm, kas tām palīdzēs uzlabot politikas veidošanu un racionalizēt īstenošanas rīkus.

Otrkārt, jaunuzņēmumiem īpašas raizes sagādā **nodokļi un 28 dažādu nodokļu režīmu prasību izpildes smagā nasta** – 58 % respondentu Komisijas rīkotajā apspriešanās ziņojuši par augstām nodokļu saistību izpildes izmaksām. Mazie un vidējie uzņēmumi (MVU) aptuveni 30 % no visām ar nodokļiem saistītajām izmaksām tērē nodokļu saistību izpildei, un skaitlis ir vēl lielāks, ja viņi paplašinās aiz robežām²¹. Problēmas atrisinājums radītu taustāmas pārmaiņas un varētu palīdzēt jaunuzņēmumu izaugsmē.

Komisijas 2016. gada 6. aprīlī pieņemtajā rīcības plānā jau skaidrots, ka modernizēt un vienkāršot pievienotās vērtības nodokļa (PVN) sistēmu, kas attiecas uz pārrobežu tirdzniecību ES teritorijā, Komisija plāno, radot vienotu PVN zonu²². Tāpēc tuvākajos mēnešos tā nāks klajā ar vispusīgu pasākumu kompleksu, kam jāmazina ES PVN sistēmas sarežģītība un neviengabalainība, tādējādi radot vidi, kas veicina uzņēmumu izaugsmi un ir labvēlīga pārrobežu tirdzniecībai. Nākamajās nedēļās Komisija liks priekšā vienkāršot viena lodziņa minishēmu (*MOSS*) un to attiecināt arī uz preču un citu pakalpojumu pārrobežu piegādēm no uzņēmumiem patērētājiem. 2017. gadā tā nāks klajā ar mērķtiecīgu MVU, ieskaitot jaunuzņēmumus, PVN vienkāršošanas paketi. Tā arī ierosinās PVN galīgo režīmu pārrobežu tirdzniecībai ES iekšienē, kas vēl vairāk samazinās nastu jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem.

Bez tam starp nesen pieņemtajiem priekšlikumiem atjaunot kopējo konsolidētā uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzi (*CCCTB*) ir iniciatīvas par uzņēmumu izaugsmi un paplašināšanos pāri robežām vienotajā tirgū. Konkrēti, novatoriskiem jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem, kuri izraudzītos *CCCTB* izmantot, būtu īpaši izdevīgs ar pētniecību un izstrādi saistīts nodokļa atskaitījums un atvieglojums, kas nodrošinātu pašu kapitāla un aizņēmuma finansēšanas līdztiesīgu traktējumu nodokļu aspektā²³.

Treškārt, godīgi riskētāji pārāk bieži tiek pakļauti nelietderīgām un pārilgām **maksātnespējas procedūrām**. Pie tam darbotiespējīgiem uzņēmumiem nav iespējas pārstrukturēties. Turklāt liekas,

¹⁸ Eiropas Komisija nemitīgi pārrauga Eiropas tiesību aktu kopumu Normatīvās atbilstības un izpildes programmā (*REFIT*), kuras mērķis ir nodrošināt, lai ES tiesību akti atbilstu to mērķiem un dotu politikas veidotāju iecerēto rezultātu pašā lietderīgākajā un efektīvākajā veidā. Tai ir mērķis likvidēt birokrātiju un pazemināt izmaksas, neapdraudot politiskos mērķus un nepazeminot augstos ES standartus.

¹⁹ Uzņēmumu reģistrēšanās tiešsaistē tiks skatīta kā viens no jautājumiem plānotajā Komisijas priekšlikumā par ciparu tehnoloģiju izmantošanu visā uzņēmuma dzīves ciklā (sk. Komisijas paziņojumu "Vienotā tirgus pilnīgošana — plašākas iespējas cilvēkiem un uzņēmējdarbībai", (COM(2015) 550, 5. lpp.), Komisijas paziņojumu "ES e-pārvaldes rīcības plāns 2016.–2020. gadam" (COM(2016) 179, 8. lpp.), Komisijas 2017. gada darba programmu (COM(2016) 710, 8. lpp.).

²⁰ Konsultējoties ar tādām platformām kā Eiropas jaunuzņēmumu tīkls un globālais uzņēmējdarbības tīkls.

²¹ Sk. Komisijas paziņojumu "Taisnīgas, konkurētspējīgas un stabilas uzņēmumu ienākuma nodokļu sistēmas izveide Eiropas Savienībā".

²² https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/com_2016_148_en.pdf

²³ *CCCTB* motivētu jaunuzņēmumus un augošos uzņēmumus ieguldīt un izplesties vienotajā tirgū. Tā atļūdzinātu tiem par tādām izaugsmes veicināšanas darbībām kā ieguldīšana pētniecībā un izstrādē un pašu kapitāla finansēšanā. Atbalstot mazo un novatorisko uzņēmējdarbību, jaunuzņēmumiem tiks piešķirts palielināts nodokļa atskaitījums par ieguldījumiem pētniecībā un izstrādē. *CCCTB* risinās jautājumu par nodokļu režīma priekšroku parādsaistībām, nevis pašu kapitālam, tā dodot labumu pašu kapitāla finansētiem novatoriskiem uzņēmumiem, pirmām kārtām jaunuzņēmumiem.

ka ir ļoti maz "otro iespēju" godīgiem parādu apkrautiem uzņēmējiem, lai gan neveiksme mēdz būt daļa no sekmīga uzņēmēja karjeras. Bailes no neveiksmes un soda par to var laupīt drosmi ieguldīt, lai paplašinātos.

Uzņēmējdarbības un maksātspējas normu aspektā Komisija tagad ir pieņēmusi likumdošanas instrumentu, kas i) garantēs laicīgas brīdināšanas mehānisma un pārstrukturēšanas regulējuma pieejamību dalībvalstīs, lai varētu atjaunot darbotiespēju un nepiedzīvot maksātspēju, sevišķi MVU, ii) dos otru iespēju atsevišķiem godīgiem uzņēmējiem ar pārmērīgu parādu nastu, atlaižot tiem parādus, un iii) uzlabos pārstrukturēšanas, maksātspējas un parāda atlaišanas procedūru lietderību. Komisijai ir arī nodoms 2017. gadā iepazīstināt ar iniciatīvu uzņēmējdarbības tiesībās, kas atvieglinātu ciparu tehnoloģiju izmantošanu visā uzņēmuma pastāvēšanas laikā, it sevišķi saistībā ar reģistrēšanos un uzņēmuma dokumentu iesniegšanu un informēšanu, un uzņēmumu pārrobežu apvienošanās un sadalīšanās jautājumos, kas aptvertu arī atjauninātus noteikumus par pārrobežu apvienošanās un tos papildinošus noteikumus par pārrobežu sadalīšanos. Kā izziņots digitālā vienotā tirgus stratēģijā un e-pārvaldes rīcības plānā, ar dalībvalstu līdzdalību uzņēmumu un pārvaldes sadarbības jomā 2016. gadā tiks sākts plašs vienreizējas iesniegšanas principa pārrobežu iedzīvināšanas izmēģinājuma projekts²⁴.

Ceturtkārt, **darba tiesību** jomā Komisija turpinās atvieglināt darba ņēmēju tiesību ievērošanu un respektēšanu jaunuzņēmumos, tostarp ES darba laika un veselības un drošības normu ziņā.

Papildus tam ES turpinās izmantot **tirdzniecības** politiku, lai dotu iespējas jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem paplašināties ārvalstu tirgos, sevišķi ar tirdzniecības nolīgumiem un piemērotiem paredzamu un skaidru tirdzniecības noteikumu nodrošināšanas pasākumiem.

Turpmākie pasākumi

- *Komisija kopā ar Eiropas Parlamentu un kopā ar Padomi un Eiropas Parlamentu centīsies nodrošināt, ka laikus tiek pieņemts un īstenots priekšlikums par **preventīvās pārstrukturēšanas mehānismiem, otru iespēju godīgiem uzņēmējiem un pārstrukturēšanas, maksātspējas un parāda atlaišanas procedūru augstāku lietderību.***
- *Komisija izvērsīs gaidāmos norādījumus par dalībvalstu riska kapitāla nodokļa režīma labāko praksi.*
- *Lai palīdzētu jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem orientēties izklaidētos informācijas avotos, **Eiropas Biznesa atbalsta tīkls (EEN) papildinās savu konsultatīvo dienestu ar specializētiem paplašināšanās konsultantiem tādos jautājumos kā attiecīgās valstu un Eiropas normas, finansēšanas iespējas, partnerība, un kā piekļūt pārrobežu publiskajam iepirkumam, saistīties ar Jaunuzņēmumu Eiropu un MVU piekļuvi digitālās inovācijas centriem un MVU ražošanas izmēģinājuma līnijām saskaņā ar "Apvārsni 2020".***
- *2017. gadā Konkurētspējas padomes augsta līmeņa grupā Komisija atbalstīs visu dalībvalstu noteikumu un prakses jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu jomā **plašu, dziļu un detalizētu salīdzinošo izvērtēšanu.***

3. JAUNU IESPĒJU RADĪŠANA

ES un dalībvalstis varētu vēl vairāk vienkāršot jaunuzņēmumu dzīvi, tos atbalstot šādās sfērās:

- savešana kopā ar **vajadzīgajiem partneriem** (ieguldītājiem, darījumpartneriem, augstskolām, pētniecības centriem),
- piekļūšana komercdarbības iespējām (sevišķi **iepirkuma** līgumiem),
- darbinieku ar **piemērotām prasmēm** nolīgšana, arī no zemēm ārpus ES.

²⁴ Sk. "ES e-pārvaldes rīcības plānu 2016.–2020. gadam" (COM(2016) 179), <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52016DC0179>.

3.1. Partneri, puduri un "ekosistēmas"

Beidzamajos gados Komisija un ES dalībvalstis ir atbalstījušas "**kopienu**" radīšanu, lai palīdzētu jaunuzņēmumiem sazināties ar potenciāliem partneriem (kā ieguldītājiem, darījumpartneriem, augstskolām, pētniecības centriem) pasākumos, platformās, uzņēmumu puduros, tīklos un atbalstošās vietējās/reģionu "ekosistēmās"²⁵.

ES līmenī ir parādījusies iniciatīva "Jaunuzņēmumu Eiropa", kas pazīstama kā sakaru veidotāja starp ekosistēmām²⁶, jo tā koncentrējas uz cilvēku savešanu kopā, vietējām ekosistēmām, sakariem ar citiem ekonomikas reģioniem un jaunuzņēmumu informēšanu "pie viena lodziņa". Lai gan zināmi panākumi jau gūti, darbības tiks pastiprinātas, it sevišķi partneru meklēšana ieguldītāju, sabiedrību un uzņēmēju vidū, kā arī reģionu lēmumpieņēmēju tīklošana.

Bez tam Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) ir izveidojis virkni zināšanu un inovāciju kopienu IKT, enerģētikas, klimata pārmaiņu, veselības aprūpes un izejvielu tematiskajās jomās, kur 25 % finansē publiskais sektors, bet pārējo – privāti ieguldījumi. EIT nāk talkā dažādās frontēs: uzņēmējdarbības prasmes, mentorēšana un jaunuzņēmuma paātrināšana.

ES ir izveidojusi arī tematiskas smalkas specializācijas platformas²⁷, kas savieno reģionus un uzņēmumus un atbalsta Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) ieguldījumus jaunuzņēmumos, ko veicina reģionu tīkli un Eiropas stratēģiskās puduru partnerības. Šie projekti apvienojumā ar mērķētu atbalstu²⁸ palīdzēs radīt iespējas augošiem uzņēmumiem. Komisija mudinās dalībvalstis piedalīties šajās tematiskajās smalkas specializācijas platformās un izmantot "Apvāršņa 2020" politikas atbalsta instrumentu.

Par spīti šīm iniciatīvām sabiedriskā apspriešana tomēr uzrāda, ka jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem pienāktos **vēl vairāk koordinēts atbalsts**:

- efektīvi savstarpēji savienotu ES apmēra puduru un ekosistēmu **kritiskā masa**,
- **paātrinātāju** un **inkubatoru** labāka izmantošana,
- ES apmēra **platforma, kas savienotu** jaunuzņēmumus ar potenciāliem partneriem (līdzās pastāvošajām publiskā un privātā sektora platformām).

Turpmākie pasākumi

- *2017. gadā Komisija pastiprinās Jaunuzņēmumu Eiropu, un tās tvērums kļūs plašāks par IKT un tīmekļa jaunuzņēmumu sektoru. Komisija koordinēs darbu visā ES, lai saistītu pudurus un ekosistēmas visā Eiropā, kā arī panāktu labāku saskanību starp dažādām ES iniciatīvām, it sevišķi, saistot valstu un reģionu ministrijas, inovācijas aģentūras un citas ieinteresētās personas un ekosistēmas.*
- *Lai saistītu jaunuzņēmumus ar darījumpartneriem, 2017. gadā Komisija sāks vairākus izmēģinājuma pasākumus tādās jomās kā partneru meklēšana, jaunuzņēmumu, vidēja kapitāla un lielo uzņēmumu sasaiste un Erasmus jauno uzņēmēju programmas attiecināšana uz inkubatoriem un uzņēmējiem starptautiskajos tirgos.*

3.2. Iepirkuma iespējas

²⁵ "Uzņēmējdarbības ekosistēmiskā pieeja" izskaidro, kādēļ vienās pilsētās un reģionos ir daudz vairāk jaunuzņēmumu un augošu uzņēmumu nekā citās, kaut gan reglamentējošie noteikumi ir vienādi. Ekosistēmas virza resursus uz pašu ražīgāko izmantojumu. Tās padara iespējamu holistisku politiku, kas nav iespējama ar tradicionālajām pieejām.

²⁶ Piem., Jaunuzņēmumu Eiropas samits, Jaunuzņēmumu Eiropas paātrinātāju asambleja, Jaunuzņēmumu Eiropas augstskolu tīkls, informēšana par pieejamām finansējuma saņemšanas un tīklošanas iespējām, lielu sabiedrību un jaunuzņēmumu saistīšana (Jaunuzņēmumu Eiropas partnerība), un uzņēmējdarbības svinēšana.

²⁷ Līdz šim rūpniecības modernizācija, lauksaimniecība un pārtika, enerģētika.

²⁸ Piem., reģionu un pilsētu pārvēršana par digitālās pārveides un rūpniecības modernizācijas palaišanas platformām.

Publiskā iepirkuma līgumi var atbalstīt paplašināšanās darbības, taču MVU joprojām nav pietiekami pārstāvēti²⁹, sevišķi t. s. iepirkumā "virs robežvērtības"³⁰.

Publiskajam iepirkumam – tirgum 2 triljonu EUR vērtībā – ir milzu potenciāls jaunuzņēmumu izveidē un augošo uzņēmumu izaugsmē. Patlaban šis potenciāls vēl netiek pietiekami izmantots. Salīdzinot ar jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu īpatsvaru tautsaimniecībā, tie nesaņem samērīgu daļu publiskā iepirkuma līgumu³¹. Lai labāk aptvertu novatoriskus jaunuzņēmumus un augošos uzņēmumus, ir nepieciešams labāks atbalsts līgumslēdzējām iestādēm tirgus iespēju un modernizēto iepirkuma rīku izmantošanā. Konkrēti, iepriekšēja apspriešanās ar tirgus dalībniekiem un inovācijas partnerības jaunuzņēmumiem un augošiem uzņēmumiem var būt ietekmīgi līdzekļi savu novatorisko ražojumu pārdošanā publiskā sektora pircējiem. Tādējādi jaunuzņēmumi un augošie uzņēmumi vieglāk gūs panākumus publiskajā iepirkumā. Šajā ziņā būtiska ir e-ierpikuma ieviešana.

Labi plānots inovācijas publiskais iepirkums jau ir palīdzējis nogādāt līdz tirgum neizmēģinātas idejas, tā radot pārrobežu izaugsmes iespējas.

Pirmajās 7. pamatprogrammas inovācijas iepirkuma darbībās MVU ieguva 2,5 reizes vairāk līgumu nekā standartierpikumā (73 % pret 29 %), un 15 reizes vairāk līgumu nekā vidēji Eiropas publiskajā iepirkumā tika piešķirts pāri robežām (29 % pret 2 %)³².

2014. gadā ES pieņēma jaunu publiskā iepirkuma regulējumu, kas dod iespējas jaunuzņēmumiem piekļūt publiskajam iepirkumam. Tomēr liekas, ka valstu vai reģionu un pašvaldību konkursu rīkotāji vēl nepietiekami apzinās šīs iespējas.

Turpmākie pasākumi

- 2017. gadā Komisija ievieš **ES iepirkuma pasākumus ar šādu nolūku**: i) ieviest inovācijas mākļerus, kas veidotu publiskā inovācijas iepirkumā ieinteresētu pircēju tīklus, saistīt tos ar novatoriskiem uzņēmumiem un palīdzēt uzņēmumiem piekļūt riska finansējumam³³, ii) mudināt visas dalībvalstis izvirzīt drosmīgus inovācijas iepirkuma mērķus, iii) dot norādījumus par novatorisku iepirkumu³⁴, izvēršot Inovācijas partnerību.

3.3. Prasmes

Augošiem uzņēmumiem vajadzīgi darbinieki ar piemērotām **prasmēm**, konkrēti **tehniskām, finansiālām un digitālām** prasmēm. Izšķirīga ir arī uzņēmība un paplašināšanas **pārvaldības un vadības** prasmes.

Balstoties uz "**Jauno Prasmju programmu Eiropai**" (2016. gada jūnijs), Komisija savā darbā cenšas paaugstināt **prasmju kvalitāti un vajadzību darba tirgū**.

Šīs problēmas tiks risinātas ar šādām trim iniciatīvām:

- gaidāmā "**Digitālo prasmju un arodu koalīcija**", kas atbalsta izglītības, nodarbinātības un rūpniecības sadarbību,
- "**Plāns nozaru sadarbībai prasmju jomā**", kas uzlabo prasmju zinātību un mazina prasmju deficītu,
- gaidāmais "**lielo datu rīks**" prasmju zinātībai un prognozēšanai, kas ietilpst "ES prasmju panorāmā".

Komisija ir arī izveidojusi divus satvarus mācīšanas un prasmju novērtēšanas uzlabošanai:

²⁹ Flash Eurobarometer 417 par šķēršļiem mazajiem uzņēmumiem iepirkumā.

³⁰ Iepirkums, kura vērtība sasniedz vai pārsniedz ES tiesību aktos noteiktās robežvērtības.

³¹ Tas īpaši attiecas uz iepirkumu, kura vērtība sasniedz vai pārsniedz ES tiesību aktos noteiktās robežvērtības.

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/updated-results-ongoing-pre-commercial-procurements-ppp-projects>

³³ Šie mākļeri apzinātu un apkopotu publiskā sektora pircēju vajadzības, apzinātu varbūtējos piegādātājus, piegādātu idejas un konkrētās nozarēs finansētu cerīgākās no tām.

³⁴ Uz modernizēto publiskā iepirkuma direktīvu pamata.

- Eiropas uzņēmējdarbības satvaru (*EntrComp*) un
- digitālās kompetences satvaru (*DigComp*).

Sadarbībā ar dalībvalstīm tā veicinās šo satvaru ieviešanu šajās valstīs. Tajā pašā laikā *EIT* turpinās un pastiprinās maģistriem mācīt apvienotas tehniskās un uzņēmējdarbības prasmes.

Komisija veicina arī IKT profesionālismu — Eiropas e-kompetences sistēma³⁵ IKT speciālistiem tagad ir standarts. Visbeidzot – svarīgs panākumu faktors ir spēja piesaistīt talantīgākos darbiniekus, arī no ārpusvienības zemēm. 2016. gada jūnijā Komisija lika priekšā reformēt **ES zilo karti**, lai tā labāk pievilinātu augsti kvalificētus trešo valstu strādniekus³⁶. Tā kā ārzemju talanti var dot arī svarīgu ieguldījumu jaunuzņēmumu dibināšanā, ES ir jādara vairāk, lai tos pievilinātu un atbalstītu.

Turpmākie pasākumi

- 2017. gadā Komisija attīstīs Jauno prasmju programmu Eiropai, lūkojot pastiprināt *EIT* darbību, kas veicina uzņēmējdarbības, vadības un inovācijas prasmes.
- Komisija mudinās dalībvalstis vairāk izmantot Erasmus+ zināšanu apvienības un pašnovērtēšanas rīku HEInnovate.

3.4. ES inovēšanas iespēju paplašināšana jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem

Komisija ir plašāk atbalstījusi MVU ar Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" gan kā pētniecības iestāžu un citu uzņēmumu partnerus pētnieciskos sadarbības projektos, gan kā atsevišķus atbalsta saņēmējus. Tā ir arī vairojusi atbalstu inovācijai ar jauniem demonstrējumu projektiem, atvieglinājusi eksperimentu un izmēģinājumu iekārtu pieejamību un novatoriska iepirkuma darbības un stiprinājusi finansēšanas instrumentus. Rezultātā ir palielinājusies MVU dalība, kas pašlaik ir pārsniegusi iecerēto 20 % robežu.

Jaunais MVU atbalsta instruments jau ir atbalstījis inovācijas projektus 1924³⁷ MVU. Tomēr fakti un ieinteresēto personu viedokļi³⁸ rāda, ka "Apvārsnim 2020" labāk veicas ar pastāvošo tehnoloģiju un uzņēmumu atbalstīšanu nekā ar jaunuzņēmumiem, kuri inovē jaunos tirgos vai ciparu un fizisko tehnoloģiju saskares punktus. Pašreizējais atbalsts no to vajadzību viedokļa tiek uzskatīts par pārāk komplicētu, neelastīgu un lēnu.

Ņemot vērā izklāstīto, Komisija grasās izdarīt izmaiņas attiecīgajā "Apvāršņa 2020" periodā (2018–2020). Tās būs:

- pilnīgi **augšupēja pieeja** — lai tiesīgi uz atbalstu būtu novatoriski projekti, kas skar vairākas nozares vai tehnoloģijas,
- uzlabot jaunuzņēmumiem **finansiālā un tehniskā atbalsta pieejamību**,
- mērķēt atbalstu uz revolucionārām novācijām, kuras veido tirgu un kurām ir **paplašināšanās potenciāls**.

Uz to pamata un atbilstoši "Apvāršņa 2020" pustermiņa novērtējumam Eiropas Komisija apdomās iespēju izveidot **Eiropas Inovācijas padomi**³⁹ turpmākajām programmām, kas radītu revolucionāras novācijas, kuras spētu aptvert un radīt jaunus tirgus.

Papildus MVU specifisku vajadzību ievērošanai, kā atvērta un atvieglināta pieklūšana eksperimentu un izmēģinājumu iekārtām, iniciatīva "**Inovācijas radars**" sadarbībā ar inovācijas centru reģioniem atvieglo "Apvāršņa 2020" finansēto novāciju ar tirgus potenciālu un to veidotāju komandu (MVU, jaunuzņēmumu, no iepriekšējiem atdalīto uzņēmumu, augstskolu utt.) laicīgu pamanīšanu.

³⁵ <http://www.ecompetences.eu/>.

³⁶ 2016. gadā tika pieņemtas arī reformētās imigrācijas normas trešo valstu studentiem un zinātniekiem, dodot viņiem tiesības vismaz 9 mēnešus pēc absolvēšanas vai pētījuma pabeigšanas uzturēties ES, lai meklētu darbu vai izveidotu uzņēmumu (Direktīva (ES) 2016/801).

³⁷ Pamatojoties uz inovācijas partnerību un ņemot vērā sociālos un ekoloģiskos aspektus.

³⁸ https://ec.europa.eu/research/eic/pdf/eic_call_for_ideas-overview.pdf#view=fit&pagemode=none.

³⁹ Pagaidu nosaukums.

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT) ir izveidojis Eiropas mēroga paātrinātājus novatoriskiem uzņēmumiem. *EIT* arī izlūkos, kā veidot shēmas tiešai ieguldīšanai pastāvošo novatorisko uzņēmumu palašināšanā, piesaistot papildu ieguldījumus no publiskā un privātā sektora avotiem un pastāvošajiem instrumentiem.

Bez tam jaunuzņēmumiem un augošajiem uzņēmumiem (un vispār MVU) ir pārāk grūti, pat ja tie vēlas, sagādāt un pārvērst materiālā vērtībā intelektuālā īpašuma tiesības (**IĪT**), jo trūkst precīzas informācijas un zināšanu, kā IĪT stratēģiski izmantot par ieguldīšanas vai izaugsmes līdzekļiem, relatīvi augstas ir sistēmas izmaksas, grūti dabūt IĪT novērtējumu⁴⁰ un augstas ir IĪT aizsardzības izmaksas.

Tikai 9 % ES mazo uzņēmumu izmanto reģistrētu intelektuālo īpašumu un vēl mazāk izmanto tiesības, kuras ir nodrošinātas visā ES ((3 % reģistrē ES tirdzniecības markas)⁴¹. Tādēļ tiem bieži netiek viņu novatorisko centienu potenciālie augļi. Salīdzinot ar līdzīgiem uzņēmumiem, MVU, kuri aktīvi izmanto intelektuālo īpašumu, ģenerē par 32 % lielākus ieņēmumus uz vienu darbinieku, un tas ļauj tiem piedāvāt pievilcīgākas algas un straujāk sapulcēt darbaspēku. Tādējādi intelektuālais īpašums ir būtisks mazo uzņēmumu inovācijas pastiprināšanā.

Visbeidzot, novatori, it īpaši jaunuzņēmumi, ieviesdami savas novācijas tirgū, bieži uzduras normatīviem šķēršļiem vai neskaidrībām. Labāka regulējuma programmas ietvaros Komisija ņem vērā, kā pašreizējās un jaunās tiesību normas var ietekmēt inovāciju⁴², – atbilstoši Padomes pieprasītajam "inovācijas principam"⁴³.

Turpmākie pasākumi

- *Lai uzlabotu atbalstu inovācijai, Komisija ir nodomājusi izdarīt izmaiņas atlikušajā "Apvāršņa 2020" laikposmā, lai sniegtu augšupēju atbalstu, kas būtu virzīts uz revolucionāriem inovācijas projektiem ar augstu paplašināšanās potenciālu, un domās par šīs pieejas pastiprināšanu nākotnē ar Eiropas Inovācijas padomes⁴⁴ palīdzību.*
- *Komisija izmantos **Inovācijas radaru**, lai savestu kopā potenciālos darījumpartnerus un ieguldītājus ar "Apvāršņa 2020" finansētajiem novatoriem, tā atbalstot to paplašināšanos.*
- *Komisija īstēnos **inovācijas vienošanās** shēmas izvērtēšanu, kas ļaus novatoriem sadarboties ar publiskajām iestādēm un citām ieinteresētajām personām, meklējot labākos veidus apjausto normatīvo šķēršļu pārvarēšanai, un veiksmes gadījumā tos izmantot arī citās attiecīgās jomās. Šajā sakarā Komisija arī lūkos rast pamatu **normējuma "izmēģinājuma lauciņiem"**.*
- *2017.–2018. gadā Komisija plāno pieņemt virkni pasākumu, kas atbalstītu MVU IĪT izmantošanu⁴⁵: i) plašāk ieviešot izpratni par pastāvošajām IP atbalsta shēmām MVU vajadzībām, ii) izveidojot ES intelektuālā īpašuma starpniecības un arbitrāžas tīklu MVU vajadzībām, iii) rosinot Eiropas līmeņa apdrošināšanas shēmu radīšanu tiesvedības vajadzībām un intelektuālā īpašuma zādzību gadījumiem, iv) uzlabojot intelektuālā īpašuma atbalsta finansēšanas shēmu koordināciju, iespējams, arī ar norādījumiem dalībvalstīm⁴⁶.*

3.5. Sociālā ekonomika un sociālie uzņēmumi

Visumā, ir arvien lielāka interese par sociālo inovāciju kā taku uz ilgtspējīgu izaugsmi, piem., taisnīgu tirdzniecību, tālmācību, mobilajiem naudas pārskaitījumiem, migrantu integrēšanu un bezoglekļa mājokļiem.

⁴⁰ Report on access to finance for the Cultural and Creative Sectors (European Commission, 2015).

⁴¹ Intellectual property rights and firm performance in Europe: an economic analysis (EUIPO, 2015).

⁴² Drīzumā pārstrādājot pētniecības un inovācijas rīku atbilstoši Ietekmes novērtēšanas vadlīnijām.

⁴³ https://ec.europa.eu/epsc/sites/epsc/files/strategic_note_issue_14.pdf

⁴⁴ Pagaidu nosaukums.

⁴⁵ Sīkāk par šiem pasākumiem – pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā. Pasākumi tiks izstrādāti ciešā sadarbībā ar EUIPO (ES Intelektuālā īpašuma biroju).

⁴⁶ SWD(2016) 373, 22.11.2016., "Intelektuālā īpašuma nodošana MVU rīcībā inovācijas un izaugsmes veicināšanai".

Sociālajiem jaunuzņēmumiem⁴⁷ tādēļ ir liels inovācijas potenciāls un labvēlīga ietekme tautsaimniecībā un visplašākajā sabiedrībā⁴⁸. To uzņēmējdarbības modelis — saimnieciskā izdevīguma kombinēšana ar sabiedriskā labuma mērķiem⁴⁹ — ir izrādījies ļoti noturīgs⁵⁰.

Šādiem jaunuzņēmumiem ir arī labas perspektīvas, jo aug pieprasījums pēc sociālās inovācijas un rodas jaunas tehnoloģijas un sadarbības platformas. Turklāt daudziem ir potenciāls izplatīt iemēģinātus uzņēmējdarbības modeļus, kurus var atdarināt citās teritorijās. Tomēr šiem uzņēmumiem joprojām ir grūti iegūt finansējumu un atbalstu, sevišķi šādu iemeslu dēļ:

- netiek atzīts un izprasts to saimnieciskais potenciāls,
- nepietiekami tiek izmantotas modernās tehnoloģijas.

Bez tam Komisija kopā ar Eiropas Investīciju fondu ir sākuši izmantot jaunus finansēšanas instrumentus, lai palielinātu aizdevumus sociālajiem uzņēmumiem, un jaunus sociālas iedarbības pašu kapitāla instrumentus no Eiropas Stratēģisko investīciju fonda.

Turpmākie pasākumi

- *Attīstot Sociālo uzņēmumu iniciatīvu, Komisija mudinās sociālos jaunuzņēmumus paplašināties, arī ar pasākumiem, kas vērsti uz labāku piekļuvi finansējumam, labāku piekļuvi tirgiem un normatīvā satvara nostiprināšanu, konsultējot dalībvalstis par politikas plānošanu.*
- *Komisija arī pētīs pasākumus, kas varētu atvieglināt jaunu tehnoloģiju pārņemšanu un jaunu uzņēmējdarbības modeļu izmantošanu⁵¹ un atbalsēt sociālās ekonomikas un sociālo uzņēmumu ietekmes finansēšanu ar ES attīstības un kaimiņattiecību politiku un starptautiskiem forumiem (piem., G20 iekļaujošās uzņēmējdarbības platformu)⁵².*

4. FINANSĒJUMA PIEEJAMĪBA

Noņemot un vienkāršojot regulējumu un paplašinot iespējas atrast partnerus, publiskā iepirkuma līgumi un efektīva personāla komplektācija palīdzēs augošiem uzņēmumiem paplašināties un radīt pastāvīgas darba vietas. **Finansējuma nepieejamība** ir lielākais pārvaramais šķērslis.

Lai gan ES problēmas uzņēmuma darbības sākuma posmā nav lielākas par problēmām ASV, akadēmiskie pētījumi un sabiedriskas apspriešanas apstiprina, ka ir būtiskas atšķirības paplašināšanās posmā. Daļēji tas skaidrojams ar finansējuma apjomu, kāds pieejams riska kapitāla ieguldījumiem: rēķina, ka 2014. gadā ES bija pieejami tikai ap 5 miljardi euro, bet ASV – 26 miljardi euro⁵³.

Bez tam **Eiropas riska kapitāla fondi** caurmērā ir mazāki⁵⁴ un nespēj pietiekami palīdzēt uzņēmumiem izaugt no jaunuzņēmumiem par vidēja kapitāla uzņēmumiem un uzņēmumiem ar ietekmi pasaulē. 2007.–2012. gadā Eiropas riska kapitāla fonda caurmēra lielums (slēdzot) bija 61 miljons euro un 50 % bija mazāki par 27 miljoniem euro; ASV vidusmēra riska kapitāla fonds 2014. gadā bija 135 miljonu dolāru liels⁵⁵. Tā augošajiem uzņēmumiem ir īpaša problēma, jo finansējums sliecas ar laiku izsīkt.

Ieguldītājiem ir vissvarīgāk, lai varētu izvēlēties vienu no vairākām **izejas stratēģijām**. Tiem jāzina, ka tie spēs atgūt ieguldīto, lai tas notiktu sākotnējā publiskā piedāvājumā, uzņēmuma pārdošanā citam uzņēmumam, pārdošanā tālāka posma riska kapitāla vai privātkapitāla fondam vai atpakaļpārdošanā

⁴⁷ Sociāls jaunuzņēmums ir jaunuzņēmums, kas rada sabiedrisku ietekmi.

⁴⁸ http://eureka.sbs.ox.ac.uk/761/1/Social_Innovation.pdf, Oxford Said Business School, Social Innovation.

⁴⁹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:347:0238:0252:EN:PDF..>

⁵⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_CES-12-60_en.htm?locale=en

⁵¹ 2017. gadā Komisija sāks darbināt Sociālās inovācijas problēmu platformu, lai stimulētu sociālos uzņēmumus sadarboties ar citu veidu uzņēmumiem kopīgā sabiedrības problēmu risinājumu meklēšanā. Tā arī publicēs uzaicinājumu analizēt un vākt labāko praksi digitālās ekonomikas labākai izmantošanai sociālajos uzņēmumos.

⁵² <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>

⁵³ Thomson ONE in BSG Perspectives 'The State of European Venture Capital'.

⁵⁴ NVCA ziņojums par skaitļiem ASV, ES datu ziņojums par skaitļiem ES.

⁵⁵ Pētījums "Assessing the Potential for EU Investment in Venture Capital and Other Risk Capital Fund of Funds".

sabiedrības dibinātājiem. Taču patlabanējā nezināšana par finansēšanas iespējām izraisa nedrošību un sašaurina ieguldīšanu. Tāpat, jo vairāk finansējuma pieejams vēlākos posmos, jo ticamāk, ka ieguldītāji ieguldīs pirmajā un otrajā kārtā.

Pieklūstot **publiskajam finansējumam**, 85 % respondentu sabiedriskajā apspriešanās prasīja pēc finansēšanas iniciatīvu labākas saskaņības un pārredzamības un precīzākas virzīšanas uz uzņēmumiem, kuri nākotnē varētu kļūt par līderiem.

Komisija šos jautājumus risina vairākās politikas jomās. Budžeta pustermiņa pārskatīšanā tā aicināja palielināt budžetu ESIF⁵⁶ un *COSME*, pastiprinot pastāvošos finansēšanas instrumentus un mobilizējot papildu finansējumu MVU darbības sākuma un paplašināšanas posmos.

Kopš 2010. gada ES Nodarbinātības un sociālās inovācijas programma (*EaSI*) un tās priekštece ir atvēlējušas 1 miljardu euro mikroaizdevumiem sīko uzņēmumu izveidei vai attīstībai, sniedzot atbalstu vairāk nekā 100 000 mikrouzņēmējiem visā Eiropā.

Palīdzēs arī 2015. gadā iedibinātā **Kapitāla tirgu savienība**. Komisija virza plašu pasākumu kopumu, kas domāts riska kapitāla finansēšanai ES. Saistībā ar vienotā tirgus stratēģiju tajā ierosināts radīt visas Eiropas riska kapitāla fondu fondu, lai pārvarētu Eiropas riska kapitāla fondu apjoma nepietiekamību un neviengabalainību, no jauna piesaistītu vairāk privātā kapitāla riska kapitālam, dotu iespēju vairāk MVU saņemt finansējumu ilgāku laiku un dažādotu finansēšanu jaunuzņēmumiem, inovācijai un nekotētiem uzņēmumiem⁵⁷. Turklāt 2016. gada jūlijā Komisija pieņēma priekšlikumu grozīt regulas par Eiropas riska kapitāla fondiem (*EuVECA*) un, kā jau teikts, par Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondiem (*EuSEF*), lai atvieglotu MVU turpmāku finansēšanu pāri robežām. Papildinot visas Eiropas riska kapitāla fondu fondu un ESIF, Komisija skatīs, kāda būtu potenciālā pievienotā vērtība **riska kapitāla papildu stimuliem**, piemēram, ar shēmām, kas ļautu privāti pārvaldītiem privātiem ieguldījumu fondiem gūt labumu no publiskā sektora garantijas, palielinot aizņēmumu finansēšanu, lai veiktu pašu kapitāla un aizdevuma ieguldījumus jaunuzņēmumos un augošos uzņēmumos.

Komisija arī turpinās novērot **nodokļu shēmas un stimulus** ieguldījumiem jaunuzņēmumos un augošos uzņēmumos un, balstoties uz dalībvalstu īstenotām sekmīgām pieejām un norītošo pētījumu par nodokļu stimulu ietekmi uz riska kapitāla un komercenģeļu mērķtiecīgu kapitāla ieguldījumu piesaisti, domās par turpmākiem veidiem, kādos atbalstīt dalībvalstu politikas plānošanu.

Lai stiprinātu agrīnā posma ieguldītāju izejas stratēģijas jaunuzņēmumos un augošos uzņēmumos un papildinātu gaidāmo Eiropas partneru meklēšanas platformas izmēģinājuma projektu un Jaunuzņēmumu Eiropas iniciatīvas, 2017.–2018. gadā Komisija novēros MVU izaugsmes tirgu radīšanu, kas ir jauna veida daudzpusējas tirdzniecības sistēma, kuras juridisko formu apstiprinās Finanšu instrumentu tirgu direktīva II (*MiFID II*)⁵⁸. Tas padarīs vieglāku kapitāla palielināšanu vidējiem uzņēmumiem un dalīšanos labākajā praksē. Komisija noteiks, kuras tirgus virzītās un publiskā sektora iniciatīvas sekmē MVU akciju pieņemšanu tirdzniecībā, un pētīs rezultātīvus risinājumus regulējuma problēmām un tirgus nepilnībām.

Turpmāki pasākumi

- *Komisija un Eiropas Investīciju fonds 2017. gadā ieguldīs pamatakmeni jaunajā neatkarīgi pārvaldītajā visas Eiropas riska kapitāla fondu fonā līdztekus lielākajiem privātajiem ieguldītājiem, lai palielinātu riska kapitāla fondu apmērus Eiropā un novērstu pašreizējo neviendabību. ES pamatakmenis ieguldījumu līdz 400 milj. euro maksimums būs 25 % no kopējā kapitāla fondu fondā, un tie radīs potenciālu vismaz 1,6 mljrd. euro papildu ieguldījumu riska kapitālā Eiropā.*
- *2017. gadā Komisija koordinēs Eiropas mēroga platformu, kurā dalīties dalībvalstu kolektīvās finansēšanas labākās prakses piemēros, un arī izvērtēs finansējuma robus alternatīva*

⁵⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0581&from=EN>

⁵⁷ Lai izraudzītos visas Eiropas fondu fonda veicinātājus, 2016. gada novembrī ir publicēts uzaicinājums izteikt ieinteresētību.

⁵⁸ Direktīva 2014/65/ES.

finansējuma avotos, lai izprastu, vai ir vajadzīgi tālāki publiskā finansējuma vai citādi pasākumi.

5. NOSLĒGUMS

Lai gan Eiropā ir daudz jaunu un novatorisku uzņēmēju, tā vēl nepilnīgi atraisa savu uzņēmējdarbības jaudu un talantu potenciālu.

Lai cik būtu pieņemts lēmumu kā valsts, tā ES līmenī, vēl daudz jādarā, mudinot radīt jaunuzņēmumus.

Tagad Eiropā ir kļuvis vieglāk sākt un paplašināt uzņēmumu. Eiropas mērķis ir kļūt par labāko izvēli pretencioziem uzņēmējiem, kur institucionalizēt un audzēt savas revolucionārās komerciālās idejas, lai pārvērstos sekmīgos uzņēmumos, kas darbojas labi funkcionējošās ekosistēmās. Tie savukārt radīs jaunas darba vietas un sekmēs sociālo atbildību, un daži kļūs par pasaules līderiem.

Šajā paziņojumā ierosināta koordinēta pieeja dažādās ES politikas jomās, kas īstenojama ar pragmatisku pasākumu kopumu. Tā efektīvai un sekmīgai īstenošanai būs nepieciešama arī partneriska sadarbība ar visu līmeņu pārvaldes iestādēm dalībvalstīs, reģionos un pilsētās un visām ieinteresētajām personām, ieskaitot pašus jaunuzņēmumus un augošos uzņēmumus.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi apstiprināt šo paziņojumu un ciešā sadarbībā ar visām ieinteresētajām personām aktīvi iesaistīties tā īstenošanā.